

DOBER SVET.
(PO T. HILTY-JU, A. L.)

Ne prepiraj se z nikomer v mislih! To zagreni tvojo notranjost mnogo bolj kot resnični prepir in je vzrok notranjemu nemiru.

Najgotovejši izraz resnične modrosti je vedno enakomerna ubranost duše. Črnogledom in vednim tožiteljem med filozofi le nikar ne veruj! Ti so kvečjemu na najnižji stopnji resnične modrosti, ali pa so sploh — odpadniki od nje.

„Pravični mora trpeti“. Te besede, izgovorjene že pred tisočletji, vsebujejo na kratko to, česar naj pričakujejo dobri od tega sveta. Veliko morajo trpeti, drugače se ne morejo povzpeti do resnične dobrote, ki jo morajo doseči. Iz tega nastajajo vse zmote, kriva pota in vsakršno zlo, ker se hočejo izogniti temu trpljenju in živeti lahko in brez trpljenja kakor vidijo to pri otrocih sveta. — Od te zmote se moraš docela oprostiti! Mnogo trpeti: temu se ni moči izogniti. Le vdaj se v to in čimprej in popolnejše to storiš, tem bolje bo zate! Tedaj šele stopiš na ravno pot k popolnosti.

○○○(C)○○○

ČEŠNJE.

TADEJA.

Dčasih se zgodi, da dogodke, ki se nam zde v prvem hipu veliki in pomembni, kmalu pozabimo. Jedva slabotna senca ostane.

Zopet pa je dogodek na videz malenkosten in nepomemben, a se zajé v srce, da ga ne moremo pozabiti vse dni. Kar nenadoma, sredi belega dne in jasnega solnca, v polnočni uri, ga pokliče spomin. V duši se pokaže slika — vsa taka kot je bila takrat.

Dvanajst let mi je bilo, ko sem obolela na očeh.

In z materjo sva šli v bolnico. Sprejem, slovo od matere, vse je šlo mimo mene kot v sanjah. Preden sem se zavedela, sem že sedela v bolniški obleki med otroci.

Prvo noč sem prebedela. Ležala sem v postelji, zrla v zastrta okna, v luč, na vrsto bolniških postelj. Kaj sem mislila, ne vem več. Drugo jutro sem vstala vsa utrujena in slabe volje.

Dolgi so bili dnevi, da se mi je zdelo: v večnost segajo. Čez dva dni je prišla mati. Nisem je videla, le srce mi je narekovalo, da je ona, moja mati. Ko je izpregovorila, sem se vsa stresla. Nekaj mi je zadržalo v duši, silno je vzvalovalo in otroška žalost, ljubezen do matere, domotožje, vse je priklopelo na dan.

Mati je govorila. Tri dni nisem bila čula njenega glasu in sedaj je lil v mojo dušo kot godba:

„Včeraj sem hotela iti k tebi, pa me niso pustili. Hodila sem ob ograji, dalje kot eno uro sem hodila in čakala, da te morda kje na vrtu zagledam. Vedela sem, da rada ješ češnje in čokolado, pa sem ti prinesla. A tebe ni bilo. Veš, tako hudo mi je bilo . . . Žalostna sem šla domov . . .“

Utihnila je sredi stavka. Tudi jaz sem molčala. Poslušala sem samo njen glas, besed nisem natanko razumela, ker misli moje so bile Bog ve kje — pri češnjah in čokoladi.

Čez nekaj mesecev sem ozdravela in prišla domov . . .

Od onega dogodka je minilo več let in mati že spi pri sv. Križu. Spomin na oni dogodek pa se često zbudi v mojem srcu. Kadar zazrem ženo, da nese s trga češnje, se spomnim svoje matere. Ko sedim sama na vrtni klopi, se mi hipoma zazdi, da čujem blizu sebe materin glas:

„Veš, tako hudo mi je bilo . . .“

Tuje roke mi sedaj prinašajo češenj. Včasih jih kupim za svoj denar. A zdi se mi, da so bile dobre in sladke samo one, ki mi jih je dajala ona . . .

OOO

JUDITA ALI DEKLE IN SVET.

PO NEMŠKEM PRIREDILA LJUDMILA LEDERHASOVA.

III.

Judita stopa odločnih korakov skozi mestna vrata. Dekla jo spremlja. Tiho in spoštljivo sklanjajo Oziya in starešine glave pred to lepo in pogumno ženo, ki stopa s polnim zaupanjem v temni noči po božjih potih.

Prvi solnčni žarki so se zalesketali na gorskih vrhovih, ko je zavila Judita proti taboru sovražnikov. Vojaki-stražniki ji zastavijo pot in se čudijo, da ima Izrael tako lepe žene. Judita hoče k Holofernu, vojskovodji Asircev, češ da ima razodeti tajna poročila. Betulija je blizu pogina, zato si hoče najti Judita pribežališče v sovražnem taboru . . .

Vojaki jo vedejo mimo tisočerih šotorov do šotora Holofernovega. Judita vstopi. Pred seboj zagleda sovražnika Izraelovega z rdečim pokrivalom, ki je bilo iz baržuna in zlata, posuto čezinčez s smaragdi in žlahtnimi kamni. Vojskovodja in podložniki njegovi ostrme nad ljubkostjo in milino Juditine nenavadne prikazni. Judita jim pripoveduje:

Stiska ubogih Izraelcev je priklopela do vrha. Gospod jih je kaznoval zavoljo njih grehov. Zato je zbežala iz mesta v sovražni tabor. Toda eno ji mora Holofernes dovoliti: da bo smela častiti svojega Boga tudi tu v sovražnem taboru in opravljati molitve celo izven šotorov.

Holofernes je očaran od Juditine modrosti. Vesel je in ji hoče biti dober. Četrti dan potem prirede veliko pojedino. Tudi Judita dobi povabilo. Pride v naj-sijajnejšem nakitju in Holofernes je ves zadovoljen ž njo.

Toda vojskovodja Asircev ne pozna mere in meje. Je in pije brez konca pozno v noč. Pijan do nezavesti se zlekne in obleži na bogato okrašenem ležišču. Tudi služabniki in vojaki in gostje pospe.

Vse je tiho v taboru. Judita se varno ogleda. Nihče ne čuje, le Bog Izraelov je ž njo. Tam zunaj na višini v obleganem mestu bijejo plaha srca in trepetajo v strahu za njeno usodo. Ali njen čas je tu, da izvrši veliko dejanje. Judita se vzravna, svit baklje plapola in se igra z lepoto njenega obraza. Oči ima široko odprte in pogled ji sili kvišku, roke na prsih prekrizane: „Gospod, v tej veliki uri mi daj prepotrebni moči!“

Že ji išče in stika desnica proti steburu, ob katerem visi Holofernov meč. Roka ji zgrabi ročaj. Plapolajoč ogenj odseva od ploščatega svetlega meča. Levica se zarije v divje razmršene lase Holofernovе glave. Sikanje meča prereže prenašičeni zrak — votel udarec — in curek krvi brizgne pod strop. Juditi plameni oko v svetli, pogumni jezi. Še en zamah in levica ji dvigne s krvjo oblitu Holoferново glavo. Dekla odpre vrečo, da spravita vanjo grozni plen . . .

Baklja ugaša. Molče in pritajenih korakov hitita dve ženski postavi skozi vrste spečih šotorov. Noben stražar ju ne zadržuje. Nobena zvezda ne zablesti na nebu, da bi ju izdala. Kmalu ju zagrne zgodnja jutranja megla. S hvaležnim srcem hitita navzgor po skalovju, da naznanita hrepenečemu mestu smrt Holoferna-sovražnika.

Je li to dekliška slika? Je li ta slika za tebe, dekle? Prav gotovo. Ne v tem, kar je storila Judita, ne v krvavem činu njenega meča, ne v dejanju, ki ga je izvršila njena dekliška roka. Toda ta veličastna postava v svoji pogumni odločnosti, v neomejenem zaupanju na Boga, ta energična delavna moč, postavljena v službo Boga in ljudstva — ta je vredna posnemanja in je veličasten vzor dekletu današnjih dni.

V naši dobi se odpira dekletom več in več dela izven domače hiše, izven rodne vasi in mesta, tam zunaj v svetu. Res je nad vse treba čuvati dekliško domačnost, toda dandanes mora premnogo dekle po svetu za službo in poklicem. In poklic vodi proč od svojcev, proč od rodnega kraja. Poklic! Kajpada, to mora biti, toda nikdar naj te ne izvabi od doma samo želja, videti široki svet in njegovo vrtoglavost! Koliko resničnega jedra imajo besede: Ostani doma in preživljaj se pošteno! Če nisi primorana, ne frfotaj v svet — morda za vselej. Veselja, ljubezni, živeža in zaslužka si išči najprej v domačem kraju! Koliko zapuščenih, strtih dekliških src zdihuje po domovini — razočaranih, ponižanih, brez Boga in dobrih ljudi!

Ne hodi v svet brez zadostnih vzrokov! Če si doma na kmetih, kjer sije božje solnce lepše nego v mestu, kjer veje čistejši zrak in žive srečnejši ljudje, ne sili radi udobnejšega življenja v mesto, tudi ne zavoljo lažjega zaslužka in šumnejše zabave! Morda boš svoj beg z dežele predrago plačala — z dušnim mirom, z zdravjem, z dobrim imenom, s čisto dušo — — — Vse to se je že neštetokrat pripetilo — zakaj bi bila ravno ti pred vsem tem tako varna?!

(Dalje.)

○○○○◎○○○

V CERKVI. ZVONA PRIMČEVA.

Polmrak.

*Visoke sence na stenah drhtijo,
v vazah ob Njem rože temne gorijo.*

— Zadaj vzdrsel je korak —

Luč živo rdeča pred Njim trepeta.
Ljubezen zvesta, večna,
v bližini Ljubljenca je srečna
vsa. —

Moja misel ko roža pri Njem gori,
moja misel ko luč pred Njim drhti ...

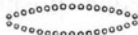
○○○Ⓞ○○○

MATERI.

TADEJA.

Ljubezen zazveni . . .
A v duši moji bolest rodi
pesem, ki pride iz daljin:
Nate spomin — o mati!

Kaj bilo je tvoje življenje?
Od zore do slednjega diha
delavnik truden, molitev tiha,
s smehljajem zastrto trpljenje . . .

OB NJIVI. ZVONA PRIMČEVA.

V solncu se polje greje,
gruda žari,
klasje se žarkom smeje,
v zlatu gori.
Nad njivo je pesem jasna,
iz njive sreča glasna
kipi . . .

Ob njivi stoji nem. V očeh
bolan nasmeh — — —

„Kako poješ, brezsrčna,
v mojo kri — — — !
Tisoč kapelj znoja,
tisoč kapelj krvi
in vse svoje svetle moči
sem tebi dal —
Še v mislih sem te bil vesel!

Ha, kaj me v prsih tišči? —
s srčno krvjo sem te oral —
li res — ne bom te žel — — — ?

o o o

ZA KRUHOM.

POVEST. — POLJSKI SPISAL HENRIK SIENKIEWICZ.

Dalje.

Tudi pomoči ni bilo od nikoder. Poljakov živi v New-Jorku zelo mnogo, toda premožnejši nobeden ne stanuje v okraju Chattem-squara. V drugem tednu po prihodu sta sicer poznala že dve poljski obitelji, eno iz Šlezije, drugo prav iz Poznanja, toda tudi oni sta že zdavnaj mrlji od gladu. Šlezijcem je umrlo že dvoje otrok, tretji je bil bolan, vendar je že izza dveh tednov prenočeval obenem z roditelji pod arkadami velikega mostu, živeli so vsi skupaj od tega, kar so našli na cestah. Pozneje so jih sprejeli v bolnico in nihče ne ve, kako je bilo z njimi nadalje. Drugi obitelji je šlo enako hudo, prav za prav še huje, ker je bil oče pijanec. Maruška je dajala ženi dobre svéte, dokler je le mogla, toda sedaj je bila sama potrebna nasvétov.

Lahko bi se bila zatekla v poljsko cerkev v Hobokenu. Če drugega ne, bi bil duhovnik vsaj druge opozoril nanju — toda ali sta vedela, če je sploh kje poljska cerkev in v njej poljski svečenik? Ali sta se mogla s kom razgovoriti, koga povprašati? Tako je bil vsak izdani cent (stotinka dolarja) zanju kakor klin v lestvi, ki ju je vodila v brezno najhujše bede.

Tako sta sedela on pri pečki, ona na slami. Minevala je ura za uro. V izbi se je temnilo, čeprav je bilo šele poldne, zakaj megla je vstajala iznad vode kot vedno v jesenskem času, megla težka, razjedajoča. Čeprav je bilo zunaj že toplo, sta oba drgetala od mraza. Slednjič je Lovrenc izgubil nado, da utegne kaj najti v pepelu.

„Maruška“, je dejal, „ne vzdržim več in tudi ti ne vzdržiš. Grem na vodo, da nalovim drv. Zakurim v peči in morda najdem kaj za usta“.

Ni odgovorila in on je šel. Bil je že vajen zahajati v pristan in loviti ostanke desk in zabojev z ladje, ki jih meče voda na breg. Tako delajo vsi, ki si ne morejo kupiti premoga. Pogosto so ga pri tem lovu preganjali, pogosto zopet ne, včasih se je posrečilo najti tudi kaj za pod zobe, ostanke pokvarjenih jedi, ki so jih bili pometali iz kuhinje na ladji. In ko je tako pohajal in iskal, česar ni bil izgubil, je pozabil misliti na svojo usodo in domotožje, ki ga je bolj trafil kot vse drugo. Končno je dospel do morja in bilo je ravno poldne, čas obeda. Na obrežju je postavalo le nekaj dečakov, ki so zagnali kakor iz enega grla krik na Lovrenca, obmetavali ga z umazanim blatom in školjkami, toda odgnati se ni dal. Dosti raznovrstnih deščic se je zibalo na morju. En val jih je prinašal bliže, drug odriival nazaj na globoko. Kmalu jih je imel Lovrenc dovolj.

Prekopicevali so se na valovih tudi kupi nekake zelenjave. Morda so bile v njih jestvine, toda doseči ni mogel ničesar. Dečaki so metali nanje vrvice in jih tako spravili na suho. Toda on ni imel vrvi in je samo skromno čakal, da so dečaki odšli, potem je še enkrat preiskal ostanke — — —

Ali sreča mu je bila mila. Na poti proti domu je srečal velik voz s krompirjem, ki se je pogreznil v kolesnice in se ni mogel ganiti. Lovrenc je pograbil za kolo in pomagal vozniku spraviti voz naprej. Težko je bilo, da ga je zabilelo v križu. Ali končno so konji potegnili, voz je poskočil, ker pa je bil ohlapno naložen, se je vsul ž njega krompir in obtičal v cestnem blatu. Vozniku še na misel ni prišlo, da bi jih pobiral, zahvalil se je Lovrencu za pomoč, kriknil konjem „get up!“ in odpeljal.

Lovrenc se je na mestu vrgel na krompir, pobiral ga hlastno s tresočima se rokama, spravljal ga v nedrje in takoj mu je vstala v srcu boljša uteha. Gladen najdeš košček kruha in misliš, da si našel srečo. Lovrenc je domov grede pridušeno mrmral:

„No, da! Bog najvišji zahvaljen, da se je ozrl na najino usodo. Drva imam, deklica mi zakuri peč; krompirja bo dosti za dvakrat. Gospod je usmiljen. Precej bo drugače v izbi. Deklica že poldrugi dan ni ničesar užila, to bo vesela! Bog je usmiljen!“

V teh mislih je z eno roko držal butaro drv, z drugo skrbno pazil, da mu ne bi zdrknili krompirji iz nedrja. Imel je velik zaklad, zato je dvignil oči proti nebu in hvaležno mrmral:

„Mislil sem: ukradel bom. In glej, tu je padlo z voza brez tatvine. Res sva stradala, pa sedaj bova jedla. Maruška se bo precej dvignila s postelje, ko bo zvedela, da imam krompirje.“

Med tem se Maruška ni ganila s slame, kar je bil Lovrenc odšel. Dogajalo se je, da se je dvignila, ko je zjutraj prinesel Lovrenc drva, zakurila peč, prinesla vode, použila, kar je bilo, a potem je po cele ure strmela v ogenj. Tudi ona je nekoč iskala dela. Vzeli so jo nekje za pomivanje posode in pometanje, toda ker je vsled neznanja jezika narobe izvrševala povelja in naročila, so jo odslovili po dveh dneh. Potem ni ničesar več iskala in ničesar našla. Cele dneve je presedala doma in se je bala stopiti na ulico, zakaj ondi so jo nadlegovali Irci in pijani mornarji. Vsled tega brezdelja je bila še bolj neutešljiva. Domotožje jo je razjedalo kot rja razjeda železo. Bilo ji je še težje nego Lovrencu. Gladu, vsemu mogočemu trpljenju, prepričanju, da ni zanju ne sveta ne rešitve, strašnemu domotožju — se je pridružila še misel na Jaska konjarja. Obetal ji je nekoč in govoril: „Kamor se obrneš ti, se obrnem jaz . . .“ — in ona je odhajala takrat, da postane bogata gospa, a sedaj — kako se je vse spremenilo!

Jasko je graščinski hlapec, ima svojo domačijo po očetu, ali ona je uboga in lačna kot cerkvena miš v Lipincih. Pride li za njo? Pa četudi pride, ali jo bo hotel pritisniti nase? Poreče li: „Ubožica moja premila“, ali pa: „Poberi se, seme beraško!“ Kakšna ji je bala sedaj? Same cunje ima na sebi. Še v Lipincih bi psi lajali nanjo in vendar ji duša tako želi tja, da bi se rada iztrgala in poletela čez morje kot lastovka — čeprav bi ji bilo umreti, da bi le bila doma. Tam je Jasko, zvest ali nezvest, toda ljubljen neizmerno. Samo ob njem bi zavladal mir, veselje in radost, samo ob njem med vsemi ljudmi na svetu.

Ko je še plapolal ogenj v pečki in glad še ni tako pritiskal kot danes, so plameni s svojim migotanjem, poskakovanjem in sikanjem pripovedovali Maruški o Lipincih in so jo spominjali, kako je davno posedala z drugimi deklicami v četvorkah ob preslici. Jasko je pokukal iz kamre in dejal: „Maruška, pojdiva k župniku, ker te imam rad“. Ona mu je odgovorila: „Molči, zijalo!“ In bilo ji je tako dobro, tako veselo v duši, kot takrat, kadar jo je s silo potegnil iz kota v sredo sobe na ples, ona pa si je z rokama zakrila oči in mu rekla: „Pojdi no proč, tako me je sram“. To so ji plameni klicali v spomin in lice so ji zalile solze. Toda sedaj ni bilo več ognja v peči, ni bilo več solz na licu. Kolikor solz je imela, vse je že izplakala do dna. Včasih se ji je zdelo, da so ji splavale v prsi in jo davijo ondi. Čutila je veliko utrujenost in izčrpanost, še za razmišljanje ji je zmanjkalo moči. Toda trpela je vdano, venomer je zrla predse z velikimi očmi — kot ptič, ki ga mučijo.

Prav tako je zrla tistikrat predse, sedeča na slami. Nekdo je zaloputnil duri in Maruška je mislila, da je oče. Še ozrla se ni, dokler je ni prebudil tuj glas.

„Looke hére!“ (Luk hir = glej sem!)

Bil je lastnik barake, v kateri sta stanovala, starec s temnim pogledom, odbijajočo zunanostjo.

Deklica se je prestrašila. Plačati jima je bilo dolar za sledeči teden, imela pa nista niti centa več. Na razpolago ji je bila samo ponižna prošnja, zato je stopila k njemu, objela mu tiho noge in mu poljubila roko.

„Po dolar sem prišel“, je dejal.

Razumela je besedo „dolar“, odkimala z glavo, izrekla zmešano nekaj besed, proseče zrla vanj in mu tako skušala dopovedati, da sta že vse izdala, da že drugi dan nič ne jesta, da sta lačna in naj bi se ju usmilil.

„Bog vam povrni, milostni gospod“, je dodala poljski ne vedoča, kaj naj govori in kako naredi.

„Milostni“ gospod ni nič razumel, da je milostni, razumel je samo, da dolarja ne bo dobil. Pograbil je z eno roko zavoje z rečmi, ki so bile njuna last, pograbil z drugo roko deklico, porinil jo proti izhodu na ulico, vrgel ji pred noge zavoje, se flegmatično sklonil skozi vrata zraven stoječe gostilne in zavpil:

„Hej, Paddy, izba je zate prazna!“

„All right“ (ol rajt = že dobro), se je odzval glas iz notranjosti, „pridem zvečer“.

○○○○○○○○

POMENKI O LEPOTI.

PRIPOVEDUJE GOSPODIČNA LEPOČUTNA.

(Dalje.)

ičemurnost. — Naravni nagon za olepšanje in okrasitev svoje okolice, za dosego prijetne vnanjosti lastne osebe in vse okolice, pa lahko vodi do ničemurnosti in zgolj vnanjega bleska.

Nevarnost za ničemurnost je povsod blizu tam, kjer se je treba pred drugimi pokazati. — Ta nevarnost je enako blizu tudi na polju duševnega dela, čeprav tam ni tako vidna. Saj tudi ondi — kakor povsod — sili v ospredje lastni „jaz“. Če ostaja ta „jaz“ v dostojnih mejah in se rajši skriva kot bi se kazal javnosti, si bo seveda znal ohraniti primerno in dostojno mesto in ne bo delal škode. (Iz tega je pa zopet razvidno, kako potrebna je enotna vzgoja vse osebnosti, ki ima vsepovsod eden in isti izhod, pa tudi vodi k nemu skupnemu cilju. Vsa sredstva za dosego tega vzgojnega cilja se strinjajo gotovo v tem, da oviržejo, omeje in zadrže vsako nepravilno stremljenje, zlasti še v zunanjem izražanju notranjega lepotnega čuta).

Čut samozavesti, ki je podarjen od Stvarnika in stopa krepko in neposredno na dan pri udejstvovanju lepotnega čuta, je treba pravilno gojiti in ga navajati k dobremu. V ta namen je treba predvsem priobčiti razliko med notranjimi in zunanjimi vrlinami.

Zunanjih ni precenjevati, nego jih smatrati kot le začasne in minljive, zato ne morejo trajno osrečevati. Ni pa mogoče naravnost tajiti njihove vrednosti, ker bi bilo pretirano in bi ostalo brez učinka. Notranje vrline pa naj že otrok prav zgodaj spozna kot take, ki so edino prave in vredne, da jim damo priznanje. Saj le one morejo trajno osrečiti in zato streme za njimi vsi dobri in plemeniti ljudje.

Varovati se je treba tudi tiste ničemurne skromnosti, ki se na videz brani vsakega priznanja in se skriva za neko navidezno brezbriznostjo, ki ima pa že sama na sebi značaj neresnice. Bolje je mirno in hvaležno sprejeti morebitno pohvalo kot ono uničujoče otepanje vsakega priznanja, ki pa razodeva notranjo ošabnost in skvari lepi vtis osebnosti . . . Zato naj tu sledečega nadaljnega razpravljanja nihče ne razume — krivo!

Pri ureditvi stanovanja, pri kateri mora sodločevati okolica, pokrajinska oblika, slog zgradbe in oprave, je poklicana na delo v prvi vrsti žena. Ko ureja opravo, slike, drobne okraske itd., že posredno vpliva tudi na razvoj otrokovega

lepotnega čuta. Pa tudi sama naj svoj lepotni čut neprenehoma dalje oblikuje na zdravih in krepkih zgledih. Zgledi so lahko resnični vzori, ki jih vidi morebiti kje v soseščini, ali pa v razstavah, na slikah itd. Vselej bo čutila v sebi neko privlačno silo napram nekaterim (ugodje), pa tudi odpor zoper druge (neugodje). Ob čustvu ugodja si precej naredi načrt: to in to bi bilo zame, takole si uredim tudi jaz in bom imela lepo — — — Ob takih primerih najbolj vidimo, kaj je lepo in z a kaj je lepo, v čem tista lepota obstoji. Najpreprostejše stanovanje more biti lepo, če je urejeno okusno in primerno. Kako hitro pa opazimo preobloženost in bahavost v stanovanjih mnogih bogatašev, ki so pač imeli dovolj denarja, da so si nabavili razkošno opravo, niso si pa mogli za denar kupiti lepotnega čuta. Ničemurnost in bahavost jim je tudi zamorila naravni čut za lepoto — lahko ga imenujemo potrebo po lepoti — da so si namesto prijazne in ljubke domačnosti ustvarili v svojem domu neprijazno praznoto, ki jih žene od doma.

Kakor se pa mora ureditev stanovanja strinjati z okolico, tako je treba tudi skrbeti, da obleka soglaša z osebnostjo. Baš pri izbiri obleke najbolj pokažemo, do katere stopnje je razvit naš okus. Z zdravim okusom obdarjen človek, zlasti žena, se ne klanja slepo vsaki modi, temuč si modo prikroji primerno svoji osebi, da je celotni vtis ugoden, lep in harmoničen. Otrokova obleka pa kaže materin okus in vpliva istočasno na razvoj otrokovega lepotnega čuta.

Obleka bodi z ozirom na material in obliko preprosta, ker le tako tvori z vso osebnostjo harmonično celoto. Čezmeren nakit, preobloženost in vse s trudom zbrano in nagromadeno ne dela prijetnega vtisa in nikakor ni lepo.

Toda kako naj si privzgojimo okus za harmonijo barv? V tem oziru nam je velika učiteljica narava. Poglej, kakšne barve je izbrala za okrasitev cvetka, ko je spomladi priklila iz tal! Nikoli ne boš našla v naravi v eni skupini dveh barv, ki bi se ne strinjali, ki bi se „tepli“. In človek, kralj narave, naj bi v tem oziru hodil lastna pota? — Kadar izbiraš blago za obleko, izberi barvo, ki pristoja tebi, ki ni kričeča in neokusna. Vsakemu ne pristoja vse. Zato ne posnemaj po svojih sosedah brez premisleka, temuč se prepričaj, kaj je primerno tebi, tvoji postavi, barvi obraza in las! Ako si visoke, sloke postave ne jemlji blaga, ki te bo napravilo še daljšo, n. pr. črtasto in rižasto blago! Ako si nizke, krepke postave, ne jemlji blaga s poprečnimi črtami, in tudi ne zelo svetlega, ker to te bo naredilo še obilnejšo. Ako si polnega, rdečega obraza, se ogibaj blaga, ki bi vse to še povečalo, n. pr. rdeče blago. Istotako pa ne išči neizrazitih barv, če je tvoj obraz bled, da ne boš v njem še bolj pobledela.

Tudi pri izdelavi obleke glej, da jo prikrojiš svoji postavi primerno. Obilne in polne postave naj nikoli ne krasijo oblek z robčki, počeznimi našivi, in naj se varujejo vsakega ubiranja blaga, zlasti čez boke. Sloke postave nasprotno naj si omislijo tak kraj, ki jim ne bo slokosti še bolj izpostavljal. Kar smo za one obsodile, bo za te naravnost potrebno. — Naj pripomnim, da pri izbiri blaga na te in take reči misliti — se ne pravi biti ničemurna!

(Dalje.)

V ROŽNEM DOMU DRUGIČ.

MALKA MARINKOVA.

Dedno me poprašujejo naša dekleta: „Povejte no, kje je tisti Rožni dom, o katerem pišete?“ Jaz pa molčim in se smejem, ne povem pa nič. Če je še katera drugih bralk radovedna, kje je ta domek, ji prav tiho povem — da je morda ravno njen. Če jo pa kaj moti in ni vse tako lično, če čuti, da bi bilo to ime za njeno hišico nezasluženo, pa naj preuredi, osnaži, prestavi, prenovi!

Priznati moram, da imamo že precej Rožnih domov — vsaj njemu podobnih — in to nas vse jako veseli. Mislim, da ne bo odveč, ako stopimo danes še enkrat v Rožni dom in si ogledamo kuhinjo, shrambo, klet in podstrešje.

Kuhinja je tisti prostorček, ki nam je jako ljub. Saj tu notri se kuhajo, pečejo in cvrejo vse dobrote za naš sitni želodček. Tu notri se sučejo okrog štedilnikov skrbne mamice ter urno in ljubeče pripravljajo vse najboljše za ljubo dečico. Tu zbira mati odrasle hčere ter jih uči lepe in potrebne umetnosti — kuharstva; kaže jim to, popravlja ono, da bodo kot bodoče matere tudi večše kuharice. Saj za dekletke, ki se hoče prej ali slej poročiti, je to neobhodno potrebno — sploh bi štela jaz ta nedostatek za velik zakonski zadržek!

Dekle, katero ne zna kuhati, naj ne stopa v zakon, ali naj pa pol leta prej suče kühalnico — slednji dan! Kaj ti pomaga vsa tvoja velikanska bala, ves zaklad dote, kaj ti pomaga vsa lepota, ako pa ne znaš tega, s čimer boš možu najbolj ustregla, ako mu ne znaš pripraviti okusnih jedi!

V tem oziru greše premnoge matere zelo, zelo. Dekletu ne dovolijo nobenega opravila v kuhinji, vse sama — vse sama. Ti pojdi na polje, k prašičem, v hlev — drugo je moja stvar, jaz sem gospodinja. Nespametna žena! Ali tako skrbiš za svojo hčer, katera bo morala nekoč tudi gospodinjiti? Tako skrbiš za njeno srečno bodočnost! V zakon — da, v tega bi jo prav rada kmalu potisnila — nič pa ne pomisliš na to, jeli dekletke večše kuharstva, gospodinjstva. Kje bo mogla tvoja hči speči možu dober kruh, ako ji nisi doma nikoli pokazala in ji pripustila peke; seveda pod tvojim nadzorstvom!

Neka gospodinja mi je pravila, da so jo gosp. župnik vprašali pri poročnem izpraševanju le eno — če zna peči kruh. Kdo se bo smejal — jaz pa pravim, pameten gospod. On je pač vedel, koliko gorja, preprirov, nezadovoljnosti je že rodila zanikernost mladih gospodinj, ki se niso pred zakonom pobrigale za popolno znanje kuharstva in peke. Marsikaterega pijanca imajo take žene na vesti.

Zato, dekleta, učite se kuhati, peči! Najprvo kühalnica in metla — potem šele ženin!

Tu vrše prevažno nalogo gospodinjski tečaji, za katere se je Orliška podzveza zelo zavzela in jih na željo preskrbuje krožkom. Zelo hvalevredno!

Tudi morajo dandanes dekleta znati kaj finejšega skuhati, ker svet se je „scerkljjal“ zelo, zelo. Glavno je res, da znaš preproste jedi okusno pripraviti; toda kak priboljšek iz moderne kuhinje ti bo tupatam prav prišel. Ob godovnih dneh, ob birmovanju ti bo jako pripravno, ako boš znala sama napeči piškotov. Ne bo ti jih treba drago kupovati po stojnicah in v prodajalnah. Mnogo okusneje in ceneje si jih boš sama pripravila. Tudi mož te bo vesel, ako mu boš po težkem trudapolnem delu postregla prilično s kako finejšo kuharsko iznajdbo. Z ljubo dečico ga boš obkrožala in ga zabavala. Ves srečen bo — in niti od daleč ne bo zahrepenel po vaški zatohli gostilni. Vedno bo pri tebi — ves tvoj in tvojih otročičev.

Poznam skrbno mater, ki je prepuščala kuhinjo in sploh gospodinjstvo odraslim hčeram. Same so kuhale, vodile gospodinjstvo, same kupovale, prodajale. Mati jih je le nadzirala in učila; morale so ji podajati vedno natančne račune o svojem hiševanju. In dobro mi je znano, da so sedaj prav vzorne gospodinje.

Kakšna pa bodi kuhinja? Naj bo svetla, zračna in lepo urejena. Čista kuhinja je ponos prave gospodinje.

V kuhinjah, kjer nimajo še štedilnikov, je o pravi čistoti težko govoriti. Ker kuhajo v peči, se dim vali po prostoru in zadimi vso kuhinjo. Kako tu snago čuvati, je velika uganka. Takih kuhinj je dandanes že malo. Večina naših domov ima že štedilnike ali železna ognjišča. Tu gre dim po zaprtih ceveh v dimnik in kuhinjo

lahko ohranimo čisto in belo. Pomislite pa tudi, koliko manj kuriva porabi štedilnik, koliko preje skuhate na njem. Ni več moderno, kar pravi Stritar v stari pesmi:

V veži kuh'njo očrnelo — — —

Sedaj bi zapel drugače:

In kuhinja je čisto bela . . .

Navadno imamo v kuhinji mizo, par stolov, omaro, nekaj polic, sklednik, žličnik in kuhinjsko posodo. Ta naj bo najlepše razvrščena in svetiti se mora kakor nova. Lesene stvari, škafe, mizo, klopi, deske, žličnik, sklednik zričaj slednji teden, da bo vse belo in svetlo. Štedilnik očiščuj, tla pometaj. Nikdar ne puščaj umazanih loncev po kotih. Tu le paseš grdo golazen in daješ povod sitnim mačkam, da ližejo ostanke jedi in ti premnogokrat kaj pobijejo. Ko streseš jed iz lonca, vlij vanj takoj nekoliko vode, da se odmoči. Potem ga boš lahko igraje pomila. Po vsaki jedi jedilno orodje in pripravo takoj pomij, odtoči, zbriši in zloži na določeno mesto. Zlasti skrbno zbriši žlice, vilice, nože, — jih zdrgni z nalašč zato kupljenim papirjem, ter jih hrani na suhem prostoru, da ne zarjave. Vilice posebno dobro obriši. Najbolje je, ako potegneš krpo skozi roglje. Zgodilo se mi je že parkrat v gostilni, da sem skrivaj potegnila servieto skozi roglje in je dobila črno proggo. Lahko si mislite, koliko teka ima potem človek do jedi. Torej vilice skrbno oglejte, preden jih daste iz rok.

Nekatere gospodinje so tako nerodne, da šele takrat pomivajo, ko morajo posodo rabiti. Seveda store to v naglici in le napol in uboga družina mora jesti potem iz teh umazanih, morda od muh in mačk oblizanih skled. Kje morejo imeti okus take jedi? Celo škodljive so in marsikdo ima zahvaliti slabost svojega želodca takim nesnažnim gospodinjam. Kuhinjsko mizo vedno čisto zbriši. Ostanke jedi daj živini ali pa jih shrani v omaro ali v jedilno shrambo. Obe vedno skrbno zapiraj. V shrambi okna zamreži radi sitnih muh. Pazi, da ne zarediš notri miši in podgan. Ako katero zasačiš, nastavi takoj in ne jenjaj, dokler jih ne zatreš. Drva zlagaj v kuhinji lepo v kot, ne meči jih vse križem po tleh. Sploh bodi v kuhinji vseskozi snažno — tu je doma tvoja čast, zdravje tvoje in vse družine.

Iz kuhinje ali veže pridemo po stopnicah v klet. Po kmetih imajo navadno dve kleti. Ena je za krompir in zelenjavo. Notri devljejo poleti radi hladu tudi mleko, kruh in sadje. Druga služi za živinsko kuho: repo, peso, korenje. Popsod naj vlada red in čistota. Kleti večkrat skrbno pometi in ne pusti vseh zamreženih od pajkov. Ne zanemari stopnjic do njih, naj bodo proste navlake, trdne in pometene.

Tudi podstrešja ne pozabi, kjer imate shranjeno vso šaro — rabne in nerabne reči. Seveda tu ne moreš zahtevati tako vzornega reda kot v hiši in kuhinji, toda vsaka stvar naj ima svoj prostor. Drobnarijo pospravi po zabojih in skrinjah. Drugo pa zloži ob stenah. Parkrat v letu se le tudi obrni na podstrešje in popravi nerednosti. Tvoja skrb bodi: vsak kotiček moje hišice bodi čist in urejen, da me ne bo sram, ako stopi tujec nenadoma v najbolj zakoten del hiše.

Za danes dovolj!

Ako boste vsaj te malenkosti upoštevale, vam ne bo treba zvedavo popraševati — kje je tisti Rožni dom — ampak zakliale boste: Pri nas je, le pridite pogledat! Na svidnje!

ODKRITJE NOVE AMERIKE.

PIŠE KRIŠTÓF KOLUMB ŠT. 2.

(Dalje.)

Drugo jutro sem si šel ogledat okolico. Koliko mi je ugajala in koliko ne, ne spada v to razpravo. Povem samo, da sem se kmalu vrnil z namenom, da zopet poprežim na kako novo odkritje v svetu Gospodinjskega tečaja.

Na hodniku, ki ga že poznamo, sem srečal znanko od preteklega večera. Prav prijazna je bila z menoj. Postala sva nekoliko in se pogo-

vorila. Pripovedovala mi je o svojem veselju nad tečajem in o svojih pridobitvah v njem. Eno njeno besedo sem si posebno zapomnil. Takole je dejala: „Če sedaj prebiram kuharsko in gospodinjsko knjigo, kako vse drugače in bolj globoko jo razumem kot prej. Saj sem tudi prej zmerom rada te knjige prebirala, pa je šlo vse nekam mimo mene in nisem znala tistega pripovedovanja obrniti na vsakdanje potrebe v hiši, sedaj so se mi pa oči vse drugače odprle“.

Te izjave sem bil prav vesel in spomnil sem se, da sem nekoč bral v Försterju stavek: „Vsi praktični tečaji (iz gospodinjstva) dajo zopet pobudo za teoretično izpopolnitev“. — Tista Orlica gotovo ni nikoli brala Försterja, toda vsebino njegovih učenih besed je doživela v gospodinjskem tečaju, tega doživetja se je v sebi zavedala in to je še stokrat več vredno kot proučevanje Försterjevih zlatih spisov!

Med tem razgovorom se mi je zazdelo, da čujem dekliško petje. Prihajalo je iz tiste sobe, v kateri se je prejšnji večer obhajala naša slavnostna „pojedina“. Ko sem poslušnil, sem med petjem razločil tu pa tam pritajeno brnenje kakor od vrtečih se šivalnih strojev.

Na mojo prošnjo za pojasnilo mi je prijazna tečajnica brez posebnih ceremonij odprla vrata v tisto sobo in preden sem prišel k sebi, sem že stal notri.

Pogledam na desno, pogledam na levo in skozi radovedne oči mi je prišlo do možganov spoznanje: Tu mora biti drugo zelo važno mesto v novoodkritem svetu Gospodinjskega tečaja.

Velja, da si ga nekoliko ogledam. Pesem je že utihnila, stroji ob oknih so onemeli, roke ob dolgi mizi in ob peči so obstale, oči vseh pa — no, kaj bi pravil! Toda ker smo se z deželankami že nekoliko poznali, se je na mojo vzpodbudo kmalu zopet spravilo vse v tek — razen pesmi, ki ni hotela več na površje.

Napotil sem se okrog. Vsak par spretnih dekliških rok je bil po svoje zaposlen. Pri strojih so se pridruževale tudi noge. Ker sem od vsega, kar sem videl, silno malo razumel, sem si pomagal z vprašanji. Tako se je marsikaj odkrilo in mi postalo jasno. Povedati pa znam seveda prav malo.

Na enem stroju se je pridno kovala majhna pisana srajca in strojevodka mi je povedala, da bo srajca za njenega malega bratca. Na drugem stroju je rastel lep predpasnik in je bil že blizu popolnosti, zvedel sem pa, da bo za mamó. Ob mizi je v nekih rokah zorela jopica in vdano sprejemala nase drobne gumbé, ki jih baje ni mogoče s šivalnim strojem pritrditi na blago. Jopica je bila namenjena sestri. Videl sem tudi že napol izdelane ovratnice za brate in bratce in še marsikaj tacega. Blizu peči je pa bila delavnica za še bolj fina ročna dela. Kako se vse tiste vrste ročnih del imenujejo, prosim, ne vprašujte mene! Rečem pa, da so mi bili prav všeč tisti lepo vezeni prtički za mize, za kredence, za police in kamor so bili že vse namenjeni. Tudi robci z bujno okrašenimi monogrami so mi ugajali. Bilo je videti tudi razne kose po pajkovo spletenih mrežic, toda kako so bile narejene in kam so bile namenjene — po vsem tem poizvedovati menda ni spadalo več v moj posel.

Zbal sem se, da bi ne postal siten, in sem odšel. V bližini tam nekje sem se vsedel in začel misliti. Marsikaj sem mislil in med mojimi mislimi se je spet oglasila v oni sobi zvonka dekliška pesem. In med tem, ko sem mislil in poslušal pesem, se mi je zgodilo nekaj takega kot oni tečajnici, ki je rekla, da sedaj po tečaju vse bolj razume gospodinjske knjige, z drugo besedo, da ji je praktična vaja v gospodinjskih opravilih odprla oči za teoretično razumevanje gospodinjstva sploh.

Jaz sem tudi takole kaj malega že kedaj slišal o važnosti in imenitnosti gospodinjstva. Bral sem bil knjige, ki so se kregale nad današnjim svetom, češ,

da gospodinskih opravil žene in sploh njenega dela v domači hiši ne zna ceniti. Naša vzgoja je taka, da spoštujemo in cenimo delo v javnosti, sploh delo, ki je šopirno in se daleč vidi, da čislamo poklice, ki zahtevajo čimveč šolske, umske podlage, o ljudeh, ki delajo z rokami in se pehajo okoli drobnih vsakdanjih opravil v službi bližnjega, pa sodimo, da sploh ne morejo biti prišteti med „omikance“. Gospodinjstvu niti ne priznamo naslova — poklic.

V resnici je pa stvar precej drugačna, tako so me učile knjige. Nikakor ni omikan tisti človek, ki ima polno glavo teoretičnega znanja, pa se suče skozi vse življenje skoraj samo v taki službi, ki ga privede z ljudmi, kakor so in kakor v resnici žive, prav malo ali nič v dotiko. Tak človek je na duhu in na srcu zelo omejen, ker ne pozna poglobitnih zahtev resnične omike — življenja ljudi in življenja s soljudmi. Njegov duh se kreta nekje visoko nad svetom in se izgublja v teoriji — za njim se plazi tudi srce in se odtujaše resničnemu svetu. Zato ne more soživeti s soljudmi in nima srca zanje. Če pa srce ni na pravem mestu, ne more biti govora o resnični omikanosti. —

Temu nasproti pa piše že omenjeni Förster: „Resnična omika je mogoča brez dvojbe le tam, kjer oddaja duh svojo obrazujočo silo osebnemu življenju, ne pa da plava in se udejstvuje nekje nad dejanskim življenjem. Resnična omika se ne doseže s tem, da človekov duh beži v nadsvet, temuč ravno s tem, da duh v vsem vlada nad materijo, nad snovnim svetom, da vse naše vsakdanje delo in govorejnja prešinja duša s svojimi notranjimi silami. Tako podjarmljenje materialnega sveta višjim smotrom je pa stvar trudapolne vaje in navaje. Toda ravno takozvana hišna opravila dajejo največ priložnosti za to. Ta opravila so v svojem najglobljem bistvu poduhovljenje mrtve snovi, duševno obvladanje življenja. Če žene tolikokrat nadkriljujejo moške z resnično omikanostjo, razlog temu ni zgolj v njihovih finejših prirojenih zmožnostih, temuč tudi v tem, da jih njihova opravila neprimerno bolj navajajo k poduhovljenju materije, k duševnemu vodstvu vsega dejanja in nehanja . . . Ta pomen hišnih opravil se nanaša že na sama ročna dela. Že Pestalozzi je proslavljajal izredni obrazujoči pomen taistih! Vzgajajo človeka k razsodnosti, k ljubezni, da, tudi k sramežljivosti, ker silijo duha k neprestani čuječnosti in tako ustvarijo tesen stik med dušo in telesom, tako da se človek nauči živeti v duševni prisotnosti (pazljivosti)“.

(Dalje.)

VPRAŠANJA IZ ŽIVLJENJA.

Kdo uči otroke lagati? (Dalje). Kadar govori otrok resnico, ga ne kaznuj, sicer ga navajaš k laži!

Mali Joža je hotel biti oče. Oblekel je dolgo očetovo suknjo, na glavo si je del gorko polhovko, ki jo je oče nosil v mrzlih zimskih dneh, v usta pa si je vtaknil pipo iz čistega porcelana. Aj, kako moško je koračil naš Joža po sobi — prav kakor oče! Pa Joža je imel nesrečo. Ko je ravno krepko potegnil iz sicer prazne pipe, mu je pipa padla na tla in se razbila. Ubogi Jožek je bi ves iz sebe. Bledega obraza, ves v strahu in trepetu pove očetu nesrečo, ki jo je imel s pipo. Udarci, porojeni v divji jezi, so padali po njegovem telescu . . . ker je imel nesrečo in je povedal resnico!!

Cez nekaj dni ga je poslala mati z vrčem po vodo. Pa naš Joža, ki je bil tak debelušček,

ni bil preveč gibčen; tako se je zgodilo, da sta se naenkrat znašla na tleh on in vrč, ki je obležal poleg njega razbit v neštevilne kose. — Glasno je jokaj sirotek in povedal materi o nesreči in jo prosil, naj mu odpusti, saj bo drugič bolj previden. Toda usmiljenja ni našel in kmalu je začutil krepke materine udarce.

To ga je izučilo. Kadar se mu je pozneje zopet pripetila nesreča, ni povedal resnice; izmislil si je primerno laž — in takoj je videl, da je boljše tako; saj ga je laž obvarovala udarcev.

Joža je dorastel in šel v službo. Tudi tu se je mnogokrat posluževal laži, če tudi še tako grde in ostudne. Gospodarji so ga kmalu spoznali, imeli do njega nezaupanje in Joža je romal vsak mesec v drugo službo. Pa kdo je bil prvi krivec — ali vsaj sokrivec — njegove nesreče?

(Konec.)

Še nekaj o potaknjencih. G. Cvetkovič je objavil v Vigredi (II. str. 92.) nekaj pripomb k mojemu spisu o potaknjencih v Domoljubu z dne 2. IV. 1924; ker te pripombe niso povsem točne, se čutim primorana, da nanje na kratko odgovorim.

Kar se tiče trditve g. Cvetkoviča, da „se piše lahko tako“ odgovarjam, da jaz o cveticah ne pišem samo, ampak vse, kar o njih pišem, poprej v praksi večkrat preizkusim. Seveda rabim pri gojitvi cvetic tudi strokovne knjige, toda ne ene reči nisem porabila za svoje spise v Domoljubu, ki bi je ne bila sama opetovano preizkusila. Zato pa tudi lahko mirno jamčim vsakemu, ki se bo po Domoljubovih nasvetih v tem oziru ravnal, da bo dosegel iste uspehe kakor jaz. Toliko v splošnem. — Ozreti se pa moram še na nekatere posebne stavke v spisu g. Cvetkoviča, kjer se mi pripisujejo trditve, ki jih v mojem spisu ni.

Nisem n. pr. trdila, da naredi fuksija korenine v treh dneh, ampak rekla sem, da rabi za to približno en teden. Dalje sem pisala, da „nagelj dela korenine naravnost iz stebela, ne pa, da jih dela „po vsem stebelu“. Način, ki ga nasvetuje g. Cvetkovič za razmnoževanje klinčkov, mi je znan. Vem, da se tudi tako dosežejo uspehi. Nasvetovala sem, naj se potrgajo spodnji listki, ker sem se prepričala, da mi rajši segnijo precepljene mladike, kot tiste, ki jim odstranim listke.

Na ta način sem letos vzgojila približno štirideset finih laških nageljnov iz slabih mladik, ki so prišle iz Nice in so ležale gotovo teden dni v prodajalni, preden sem jih vsadila, le kakih deset vršičkov se ni prijelo.

G. Cvetkovič piše o cveticah za tiste, ki imajo gnojno gredo. Gotovo je to dragocen pripomoček za gojitev cvetic, samo to napako ima, da je vsakdo ne more imeti. Jaz je n. pr. še nimam, niti vrta ne. In nebroj je žena in deklet, ki morajo prav tako kakor jaz gojiti cvetlice brez gnojne grede in brez vrta. In baš za te sem napisala svoj članek. Zato je pa prav umestno, da se je oglasil tudi g. Cvetkovič in podal navodila tistim, ki so glede svojega vrta bolj srečne.

Pisateljica člankov o cveticah v Domoljubu.

Vprašanje g. dr. Zalaznikovi. Prosim, kaj je to „rigorizem“? Prim. v Zadnji „Vigredi“ str. 99. — Besedo „imperativ“ sem videla drugod pisano takole: imperativ. Kaj je prav? — *Ada Š.*

Neznana učiteljica piše. — Zadnja „Vigred“ ima razlago Kantovega izreka: „Nismo zato na svetu, da bi bili srečni, nego zato, da vršimo svojo dolžnost.“

Upam, da govorim v imenu mnogih čitateljic-

učiteljic, ako zavrnem bojazen razlagateljice, da bi ta izrek katerakoli izmed nas pojmovala nekrščansko. Nikakor nas ne more zapeljati ta izrek k pretiranemu in napačnemu pojmovanju dolžnosti. Vsaka izmed nas, ki smo bile povečini vzgojene po samostanih, se je tam od svojih vzgojiteljic navzela tako živega in močnega čuta dolžnosti, da nam vseskozi lahko služi za naš življenjski princip.

Zdi se mi docela nepotrebno, da se dotika razlagateljica npravstveno-etičnih načel. Nepotrebno se mi zdi pribijati, da ta izrek nasprotuje nauku Cerkve in ne odgovarja značaju človeške narave. Cerkev zahteva vestno vršitev dolžnosti kakor jih zahteva Bog s svojimi večnimi zakoni. Gotovo pa bi Bog tega ne zahteval, če bi bilo v nasprotju s človeško naravo.

Mislím, da je čisto umestno, da v časih, ko se ljudje vesplošno odtegujejo vršitvi dolžnosti, zopet in zopet poudarjamo potrebo, nujno, neodložljivo potrebo, da jih vršimo sami in jih učimo vršiti našo mladino — in ne v zadnji vrsti našo žensko mladino, ki je v tem po svoji naravi nekoliko popustljiva.

Ako je naš list prinesel nekoč ta izrek, četudi je Kantov, se mi zdi čisto umestno; saj je hotel s tem uprav dokazati iz proti- in nekrščanskih virov, kako tam pojmujejo življenjske dolžnosti. In mi katoličani naj bi bili v tem oziru slabši?

Dolžnost, življenjska dolžnost pred življenjsko srečo! In večno blaženstvo pride šele po vršitvi dolžnosti!

Ali naj bi se bili zmotili vsi naši velmožje in velmožje drugih narodov, ki so poudarjali vestno vršitev dolžnosti za glavno v človeškem življenju? Ali naj se je motil in nas prevaril Kristus sam, ki je s svojim zgledom predvsem učil vršiti dolžnost? Ali ni naravni tok življenja tak, da zahteva od nas vseh v prvi vrsti vestno vršitev dolžnosti, v drugi vrsti nam šele navrže veselja in dobrin, ki jih seveda smemo jemati iz njegovih rok. Nikakor se mi ne zdi prav, da naj gledamo prej za dobrinami, potem šele vršimo dolžnosti. Tudi ni opravičena ona bojazen, da utegnemo postati trde in brezobzirne v svojih zahtevkih napram drugim. Iz tega nastane odprto vprašanje pri vsej naši vzgoji, ali ne?

Zdi se mi, da je razlagateljica šele ob koncu zadela pravo. To pa iz srca pozdravljam in krepko pritrdim.

Želim le, da ostane „Vigred“ glasiteljica pristnega deklškega življenja in s tem tudi deklških dolžnosti ki so v tem življenju najvažnejši del. Veselje, sreča so le žarki, ki nas trenutno pogledajo iz večnosti. Prava sreča pa nas počaka vse dotlej, da dovršimo svojo življenjsko dolžnost.

OD SRCA DO SRCA.
(POMENKI Z GOSPO SELMO.)

Jezusčkova ovčica. „Če je pa njegova sveta volja in me v tako zgodnji mladosti pokliče v kraljestvo miru in ljubezni, bom tiho potrkala na nebeška vrata in sveti Vratar mi gotovo ne bo odbil prošnje. Sicer pa itak vemo, da koderkoli človek hodi, povsod ga spremlja eno: trpljenje. In dokler se ne poglobimo v to skrivnost, ne najdemo miru in sreče. Zato vedno prosim, da se mi posreči prodreti v skrivnost trpljenja, da bom deležna Njega, ki nam je pokazal, kako trpeti“. — Draga! K vsemu temu popolnemu razumevanju življenja in trpljenja nimam prav ničesar pristaviti. Blagrujem, da občudujem Te! Želim le, da se pogosto oglasiš in nam daš mnogo iz bogastva svoje bogate notranjosti. Veselim se s Teboj zopetnega zdravja in Te prisrčno pozdravljam.

Skrita šmarnica. Prav, da si se tudi Ti dvignila iz svojega skritega koticčka in prišla v našo veselo družbo. Prav rada bom tudi Tvoja mamica, le ti moraš prav mnogo povedati, da Te do dobra spoznam. Danes sem že spoznala Tvojo okolico, drugič pa skrbi, da spoznam tudi Tebe! — Tako pridna čitateljica Vigredi si torej? To me zelo veseli. In danes najdeš v nji tudi nekaj vrstic namenjenih samo Tebi. Ali si zdaj zadovoljna? Le kmalu se zopet oglasi!

Bela lilija. „Kolikokrat sem že hotela, da se poboljšam, pa moja volja je preslaba, da bi se mogla ustavljati grdim napakam. Tako si želim, da bi bila pridna, dobra, ponižna, prijazna nasproti drugim, vesela in bi vsem delila pomoč.“ — Vidiš, to je občni sklep; zdaj se pa moraš zavzeti za vsako stvar p o s a m e z n o, ker vsega naenkrat ne moreš! S prav trdno voljo vzemi na piko eno napako, ki jo hočeš odpraviti in si prav resno prizadevaj za tisto čednost, ki je njej nasprotna! In to vztrajno, dan za dnevom, teden za tednom, mesec za mesecem. Potem Ti preide to prizadevanje v meso in kri. Pa če se Ti tudi še v tem času ne posreči, ostani vztrajna! Tomaž Kempčan pravi: „Če bi imeli vsako leto v svojem duhovnem življenju zaznamovati odpravo le ene napake, bi bil to velikanski napredek“. — Torej vztrajnost! Ta pa je iz naših slabotnih moči nemogoča, Bog je tisti, ki nam pomaga! Ali mi boš poročala, kako napreduje Tvoje delo? Iskreno pozdravljena!

Nagelček. Ali si dobro prečitala o Anjolki v zadnji Vigredi? Meni se je zdela to Tvoja fotografija. V podrobnosti se danes ne bom spuščala, ker dobiš v prihodnji Vigredi navodilo za svoje ravnanje. Nekaj Ti pa že danes lahko povem: da ti ta črnogledost in otožnost kaj slabo pristoji. Prav imajo mama, če so užaljeni, ker jim nič ne zaupaš. Istotako Tvoj bolni brat in Tvoja prijateljica. Kje pa hočeš pričeti s poboljšanjem? Poskusiva za enkrat pri mami! Vedno sta skupaj in kdo ima večjo pravico, zahtevati Tvojo odkritosrčnost in zaupanje kakor mama? Vsako jutro skleni, da se boš ravno pri mami

posebno potrudila, biti ljubezniva, prijazna in dobra! Saj bo šlo, le trdno voljo moraš imeti! In potem pridejo drugi kar po vrsti in ne nazadnje tudi dekliski sestanki. „Prej tako mislim in študiram, kaj bom povedala, ko pridem tja, pa ne vem ničesar. Vse misli gredo mimo mene in tudi domisliti si ne morem ničesar. Kadar gledam druga dekleta, kako prostodušno govore, kako so vesele in prijazne, takrat se čutim tako ponižano, da me je sram biti v njih sredi, ker jim ničesar ne nudim“. — Za pežabljivost je svinčnik in papir dobro sredstvo. V ostalem pa je spoznanje prvi korak k poboljšanju. Ali ne misliš tudi Ti tako? Sporoči mi kmalu!

Zvonček. Tako dolgo si morala zbirati pogum, da mi pišeš? Saj tako huda pa vendar nisem! Dobro, da si le prišla! Iskreno pozdravljena! „Želja moja je, da bi imela veliko, veliko sestic. Dobrih, značajnih, požrtvovalnih sestic si želim! Pa ne samo želeti, tudi delati hočem za to. Postati hočem zvonček, ki bo zvonil vsem, prav vsem dekletom na uho: „Pojdite, hitite v orliško organizacijo! Vpišite se v domačem krožku! Ne zapravljajte lepe mladosti, — ki jo imate samo enkrat, — po slabih družbah in ne v malomarnosti in brezbriznosti do svojih dušnih in telesnih interesov!“ — Kako ne bi pritrdila temu Tvojemu krasnemu načrtu? Z vso dušo ga pozdravljam in prav srčno želim, da ga tudi izpelješ. Le pridi in vprašaj!

Zvezdica I. Tvoje novice pa res niso vesele. Predvsem, ne bodi malodušna! Zavstavi vse moči za započeto delo in ne kloni! Prav trdno se sklenite v, ki ste enakih misli, in delajte skupno na sesanjkih in pri telovadbi. Prav dobro prečitaj IV. zvezek „Predavanj za dekliske sestanke“, prideni vsega, kar je potrebno za vaš krožek in govori iskreno in prisrčno in uspeh ne bo izostal! Seveda pa moraš gojiti skupnost in družabnost tudi izven sestankov in se zavzeti za dekleta, kjerkoli se Ti nudi prilika. Tudi skrb za male Orličice je zelo umestna. Prav delaš in lepo! Le nadaljuj svoje delo v pravi sestriški ljubezni! Oglasi se zopet kaj!

Pozabljena vijolica v grmu. Kakor si želela, sem pričela devetdnevnicu s Teboj 14. pr. m. Ali je najina molitev kaj dosegla? Prav gotovo! In četudi morebiti tistega ne, za kar sva posili, gotovo pa jo je dobri Bog obrnil za to, kar Ti je v tem času najbolj potrebno. Ne smeva pa zdaj nehati: včasih heče Bog svoj čas, hoče biti dovolj prošni, da razodene svojo voljo. V vsem, vselej in povsod nam mora biti merodajna le Njegova volja, pa bilo to tudi proti naši volji. — Kaj Ti pravijo tihi hipi po sv. obhajilu? Ali kaj so ti šepetali kdaj v dneh večjega miru kot je sedaj v Tvoji duši? Te poslušaj! Taki jasni hipi, četudi redki, so Tvoje zvezde-vodnice, kresovi, s katerimi osvetljuje Gospod življenjske tmine, četudi potem zopet pade nanje prah vsakdanje revščine. — Zdi se mi, da moreš nepri-

merno več dobrega in koristnega storiti, ako vsa Tvoja delavnost ni samo sebi namen, marveč bi postala prekipenjanje in odsvit globljega življenja, življenja edino za Boga, pa bilo to v svetu ali v samostanu. Zdi se mi, da se ne varam,

ako mislim, da Te kliče Gospod res k tesnejši zvezi s Seboj. Po kateri poti pa ti bo hoditi, Ti sedaj še ni jasno. Zato čakaj božjega razsvetljenja v ponižni molitvi. In jaz Ti pri tem pomagam.

○○○○○○○○

TVOJA DOMAČA KNJIŽNICA.

Domači vrt. Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Pojasnjeno z 69 podobami in dvema barvnima slikama.

To knjigo so sprejeli slovenski gospodarski krogi s posebnim veseljem. To spričuje, da smo je bili zelo potrebni. Kdor bo knjigo proučil in se po njej ravnal, bo dosegel najlepših uspehov in obilo veselja s svojim vrtom. Strokovni listi so napisali o Humekovi knjigi zelo pohvalno oceno. Že vsak začetnik bo s pomočjo te knjige

svoj vrt tako obdelal, da bo imel z njim posebno veselje sam in vsa njegova družina, da ne govorimo o dobičku, ki mu ga bo vrt donosil. Vrtovi ob naših hišah so bili dosedaj mnogokje zelo zanemarjeni. To kaže, da nismo imeli pravega umevanja za koristnostno obdelavanje vrta. Pri velikem obsegu, množini slik in načrtov ima knjiga jako nizko ceno. Stane Din 48, vezana Din 60. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in po vseh knjigarnah.

○○○○○○○○

SESTRE SESTRAM.

Raka. Kako lepe sadove rodi orlovska in orliška požrtvovalnost, je videl vsak, kdor je bil navzoč pri nad vse sijajno uspele akademiji, ki sta jo priredila pri nas dne 11. maja domači odsek in krožek. Občinstvo je pozdravil br. predsednik. V lepem govoru je razvijal orlovske misli ter v jasni luči orisal orlovsko delo. Podpredsednik je v daljšem govoru utemeljeval važno orlovsko krepot: zvestobo napram veri in domovini. Goste je tudi pozdravila krožkova s. podpredsednica. Izjavila je, da je naša največja naloga, reševati nežno mladino. — Dovršeno z enotnimi gibi so bile izvajane proste vaje članov, članic, nižjega in višjega deškega naraščaja ter gojenk in mladenk z venčki. Lepe so bile simbolične vaje članov: „Lepa naša domovina“ in članic „Le enkrat bi videl“. Drzen je bil nastop članov, ki so za sigurno in srečno izvedeno skupino želi viharen aplavz gledalcev. Premalo so ugajale „Tri dobe češke zemlje“, ker ljudje ne poznajo njih pomena. Pogumni so bili nastopi deklamavcev in deklamavk, malih in velikih. Pazljivo smo poslušali govor korajžnega naraščajnika in male gojenke, ki sta vzbudila v občinstvu veliko pozornost. Bratje, sestre! Bojujemo se za krščanske ideje, ki jih nevedni svet tepta. Z jekleno vztrajnostjo in voljo moramo premagati vse zapreke, ki nam jih mečejo na pot nasprotniki. Orlovska mladina: krepko naprej po strmi pa lepi poti, katera edino pelje do cilja! Bog živi! (Op. ured. Stavke, v katerih je bila izražena zahvala imenom navedenim odbornikom in odbornicam, je uredništvo črtalo. Kajne, da ni napačno naredilo?)

Žiri. Pri nas smo začele v okrilju orliškega

krožka začetkom julija gospodinjski tečaj, ki bo trajal dva meseca. Lepo število sester se je zanj oglasilo in z veliko vnemo smo se lotile učenja v tej prevažni šoli. Upamo na kar najveselejši uspeh. O poteku in uspehu tečaja bomo še poročale, da vzbudimo tudi drugod sestre in jih pavabimo na eno pot z nami. Bog živi!

Maribor. V dnevih od 29. junija pa do 4. julija se je vršil v Mariboru soc. pedagoški tečaj za naše učiteljice, ki ga je vodil požrtvovalni zastopnik O. P. Povabilu se je odzvalo nad 30 udeleženk, ki so z napeto pozornostjo sledile izvajanjem gg. predavateljev in predavateljic. Predavanja so bila različna. Razmotrivala so razna socijalna, pedagoška, stanovska in druga vprašanja, ki se dandanes tako močno javljajo. Tudi so nas seznavala s praktičnim poslovanjem in delovanjem v prosvetnem oziru. Pri teh predavanjih smo se navzele novega duha in nove pobude za delo med našim milim slovenskim narodom, tu smo sklenile delovati v smislu orliške organizacije, koje vzvišena načela in resno stremljenje smo šele v teh dnevih prav spoznale. Razen predavanj smo se tudi udeležile 29. jun. popoldan orlovskega nastopa mariborskega okrožja v Hočah. Med predavanjem je bil en popoldan posvečen skupnemu izletu v okolico, na katerem sta vladala pravo neprisiljeno veselje in sestriinska vzajemnost. Za primeren zaključek lepega tečaja se imamo zahvaliti vrlemu krožku „Maribor-dijakinje“, ki nam je priredil prelepo uspele domačo akademijo. — Vsem, ki so si za tečaj pridobili zaslug: Bog plačaj!

Mariborčanka.

UREDNIŠKA MOLČEČNOST.

Čolnič ž. — Predvsem prosim, da si daste drugačno ime ali pa ostanite pri pravem! — Sporočite mi, če ste dogodek s kukavico res sama doživela. To se redko posreči. Sicer pa berite o kukavici v knjigi „Podobe iz narave“, spisal prof. Pengov, izdala Družba sv. Mohorja, in pa v knjigi „Mati narava pripoveduje“, ki je izšla v Učiteljski tiskarni pred nedavnim časom. Dobite jo v vsaki knjigarni — Za pesem „Ptičku“ bi želel natančno vedeti, kdo je tisti Maksimov in kje je njegova pesem. Drugače ne morem soditi. — Le delajte dalje in še pošljite. Samo skrbneje izpišite in samo na eno stran papirja! Bog z Vami!

Simona. — Zakaj ne daste ničesar več slišati o sebi?

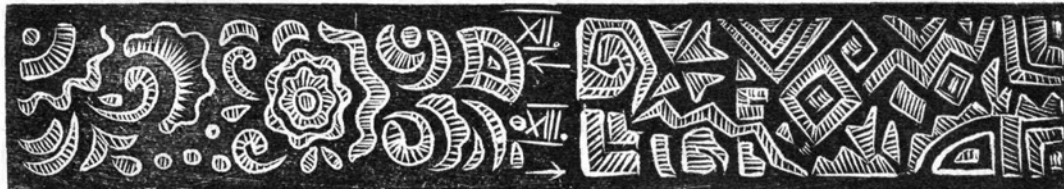
Poštarice v Mariboru. — Pri naslovu ste napisale napačno hišno številko, zato je Vaša „Vesela pošta“ zašla. Imam dve hiši, eno za majhne otroke, drugo za velike . . . Ločita se po velikosti, obliki, napisu, vsebini. „Vesela pošta“ se pravilno ustavlja samo pred manjšo hišo. To bi morale Ve vedeti, ali se pa zapišite še enkrat med male in potem — no, potem se bomo precej radi imeli. — Drugače sem pa zelo vesel, da ste bile pridne in goreče, veliko lepega sem zvedel o Vas, od vseh strani. Mene ni bilo prav

nič treba poleg, je zadosti, če nas družijo skupna vrnema za vse lepo in neumorno delo za plemenitost mladinskih src. V tem znamenju najlepše pozdravljene. Na svidenje na „bojnem polju“! Vabljeni tudi v „Vigred“!

F. C. v M. — „Zadnji spis „Javna tajnost“ me je tako v živo zadel, da bi zelo rada vedela, iz katerega kraja je opazovalec, čeprav brez imena. Mogoče uganem, koga je opazoval“. — In na to naj Vam jaz odgovorim v „Uredniški molčečnosti“? Ja, veste, bi že, pa bi moral prej izpremeniti naslov in napisati „Uredniška klepetavost“. Te pravice pa nimam. Jaz sem tudi ugibal, pa sem uganil, da gotovo ni opazoval — Vas. Sedaj ima spet besedo g. Opazovalec, mogoče Vam bo bolj naklonjen kot jaz. — Kar se tiče pesmi, je „Ljubezen“ prav pošteno slaba, „V daljo“ bi pa razen naslova še bila. Nabavite si Breznikovo slovnico, študirajte jo, pogumno pesnikujte in le še pošljite!

Tatjana. — „Še enkrat prosi Tatjana — česa? Ne ve! Jeze Vaše morda, ki jo stresete náme o prvi priliki osebno?“ — Kako nekrščansko sodbo imate o meni! Kdaj mi vendar daste priliko, da jo temeljite ovržem? Za sedaj Vam molče zatrobentam, da jaz celo o Vaših pesmih vse bolj krščansko sodim, čeprav so anonimne.

ZA OČI IN ROKE.

XII. in XIII. Dela dveh različnih bordur, ki se dasta poljubno daljšati, kažeta bolgarski način in prideta najbolj do veljave, če se izvedeta v najrazličnejših in živih barvah, med katerimi naj prevladuje rdeča.

XIV. Vzorec za bluze iz bujnih cvetk, izvedljiv na več načinov. — Monograma DV in OA z okraski. Monogrami, preprosti in umetni raznih velikosti in oblik (10 do 20 po številu) se na željo dobe pri upravi Vigredi za 10 Din. Sporočite po dopisnici! — Cenjene naročnice naj pri naročanju vzorcev v naravni velikosti blagovolijo navesti tudi način vezanja (v eni ali več barvah, luknjičast ali angleški vbod itd). Le tako bo mogoče naročila ugodno in točno izvršiti.